Stockholms läns landsting

FÖRSLAG 2018:42

LS 2018-0572

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommarlovet

§ 107
Avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommarlovet

LS 2018-0572

Ärendebeskrivning
Regering och riksdag har beslutat att ett statligt stöd införs 2018–2020 för att ge bidrag till finansiering av avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar under sommarlovet.

Beslutsunderlag
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Trafiknämndens ordförandebeslut den 24 april 2018
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 april 2018
Förslag till förordning om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar

Yrkanden
I ärendet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 25 april 2018 (bilaga).
Följande yrkande framförs:
Bifall från ordföranden Irene Svenonius (M) till landstingsrådsberedningens förslag.
Bifall från Gunilla Roxby Cromvall (V), med instämmande av Erika Ullberg (S), till Vänsterpartiets tilläggsförslag (bilaga).

Deltar ej i beslut
Susanne Nordling (MP) meddelar att MP-ledamöter inte deltar i beslutet avseende Vänsterpartiets tilläggsförslag.

Propositionsordning
Ordföranden frågar först om landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådberedningens förslag och finner att så är fallet. Därefter frågar ordföranden om landstingsstyrelsen avslår eller bifaller Vänsterpartiets tilläggsförslag. Landstingsstyrelsen avslår tilläggsförslaget.
Votering begärs.

Votering
Den som röstar för att avslå Vänsterpartiets tilläggsförslag, röstar ja. Den som röstar för att bifalla Vänsterpartiets tilläggsförslag röstar nej.
Landstingsstyrelsen har med 11 ja-röster, 7 nej-röster och 2 avstår beslutat att avslå Vänsterpartiets tilläggsförslag (voteringslista bifogas protokollet).

Beslut
Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag
föreslå landstingsfullmäktige besluta

att införa avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar enligt förslag till förordning om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar under förutsättning att förordningen beslutas av regeringen

att ge trafiknämnden i uppdrag att påbörja förberedelser för administration och distribution i enlighet med vad som framgår av trafiknämndens beslut den 24 april 2018

att omedelbart justera beslutet.

Reservation

Gunilla Roxby Cromvall (V) reserverar sig mot beslutet avseende Vänsterpartiete tilläggsförslag.
Erika Ullberg (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet avseende Vänsterpartiets tilläggsförslag.

Expedieras till

Landstingsfullmäktige
Akten

Stockholms läns landsting

Landstingsstyrelsen

VOTERINGSLISTA
2018-04-25

Paragraf nr 107, Avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommarlovet, LS 2018-0572

Votering Vänsterpartiets tilläggsförslag

Ledamot	**Ja**	**Nej**	**Avstår**
Irene Svenonius(M), ordförande	*X*		
Ninos Maraha(L), vice ordförande	*X*		
Erika Ullberg(S), 2:e vice ordförande		*X*	
Marie Ljungberg Schött(M), ledamot	*X*		
Kristoffer Tamsons(M), ledamot	*X*		
Charlotte Broberg(M), ledamot	*X*		
Pehr Granfalk(M), ledamot	*X*		
Ella Bohlin(KD), ledamot	*X*		
Gustav Hemming(C), ledamot	*X*		
Dag Larsson(S), ledamot		*X*	
Talla Alkurdi(S), ledamot		*X*	
Susanne Nordling(MP), ledamot			*X*
Tomas Eriksson(MP), ledamot			*X*
Gunilla Roxby Cromwall(V), ledamot		*X*	
Pia Helleday(M), ersättare	*X*		
Peter Carpelan(M), ersättare	*X*		
Jessica Ericsson(L), ersättare	*X*		
Robert Johansson(S), ersättare		*X*	
Vivianne Gunnarsson(MP), ersättare		*X*	
Marie-Helena Fjällås(MP), ersättare		*X*	
Resultat	*11*	*7*	*2*

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2018-04-25

LS 2018-0572

Landstingsstyrelsen

Avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommarlovet

Föredragande landstingsråd: Kristoffer Tamsons

Ärendebeskrivning

Regering och riksdag har beslutat att ett statligt stöd införs 2018–2020 för att ge bidrag till finansiering av avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar under sommarlovet.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att införa avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar enligt förslag till förordning om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar under förutsättning att förordningen beslutas av regeringen

att ge trafiknämnden i uppdrag att påbörja förberedelser för administration och distribution i enlighet med vad som framgår av trafiknämndens beslut den 24 april 2018

att omedelbart justera beslutet.

Landstingsrådsberedningens motivering

Riksdagen har beslutat om ett statligt stöd under åren 2018–2020 för att möjliggöra avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar under sommarlovet. När regeringen beslutar att fastställa förslaget till förordning väntar stora utmaningar med att kunna verkställa förordningen i tid till sommarlovet.

För att underlätta landstingets hantering givet att regeringen ännu inte beslutat om någon ny förordning, liksom att en sådan inte verkar bli tvingande, föreslår Trafiknämnden att de av Landstingsfullmäktige får i uppdrag att påbörja förberedelser för administration och distribution i enlighet med Trafiknämndens intentioner att genomföra förslaget.

Målgruppen är skolungdomar som respektive vårtermin lämnar antingen årskurserna 6–9 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan eller år 1 och 2 i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. För Stockholms län berörs ca 157 000 personer. Statens kostnad för detta beräknas uppgå till hela 77 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande
Trafiknämndens ordförandebeslut den 24 april 2018
Trafikförvaltningens tjänsteutlåtande den 18 april 2018
Förslag till förordning om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar

Irene Svenonius

Kristoffer Tamsons

Gustaf Drougge

FÖRSLAG TILL TILLÄGGSBESLUT

Stockholms läns landsting
LANDSTINGSSTYRELSEN

Vänsterpartiet

2018-04-25

Ärende nr 4
LS 2018-0572

Avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommarlovet

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att även ungdomar som reser med färdtjänst ska ingå i införandet av avgiftsfri kollektivtrafik

att ge trafiknämnden i uppdrag att påbörja förberedelser för administration och distribution

Det finns ingenting som hindrar Stockholms läns landsting från att själva besluta att färdtjänst ska vara avgiftsfri för unga under sommarlovet. Vänsterpartiet anser att detta är en självklarhet. Allt annat vore diskriminering.

I landstingsstyrelsen den 10 april behandlades årsrapporten för 2017, där framgick det att trafikförvaltningen visade ett överskott om 483 miljoner kronor, nästan en halv miljard kronor. Med anledning av det ekonomiska överskottet så borde alliansen yrka bifall till vårt tilläggsyrkande.

Stockholms läns landsting

Trafiknämnden

PROTOKOLL Nr 4/2018
2018-04-24

§ 84

Beslut på trafiknämndens vägnar den 24 april 2018

Enligt delegationsordning för trafiknämnden får tjänstgörande ordförande i nämnden på nämndens vägnar fatta beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Sådana beslut ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Att fatta beslut i ärendet *Avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommarlovet* (TN 2018-0463) är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt nedanstående underlag.

- Föreslagen Förordning om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar
- PM till förslag till stödordning för om avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar (N2018/00192/SUBT)
- Sveriges kommuner och Landstings yttrande om Stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar (2018-02-19 - 18/0250)
- Trafikförvaltingens yttrande om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar, 2018-03-20 (TN 2018-0463)
- Brev till infrastrukturministern Tomas Enroth från trafiknämndens ordförande Kristoffer Tamsons (2018-04-11)
- Information från näringsdepartement om beredningen av satsningen på avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar

§ 84

Avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommarlovet
(TN 2018-0463)

BESLUT

Trafiknämnden beslutar att föreslå landstingsstyrelsen besluta att föreslå landstingsfullmäktige besluta

att ge trafiknämnden i uppdrag att påbörja förberedelser för administration och distribution i enlighet med vad som framgår av tjänsteutlåtandet.

att införa avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar enligt föreslagen förordning.

Kristoffer Tamsons (M)
Ordförande trafiknämnden

Beslutet anmäls vid trafiknämndens sammanträde den 22 maj 2018.

Trafikförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Strategisk utveckling
Affärsutveckling

Handläggare
Mats Ellman
08-686 15 97
mats.ellman@sll.se

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-04-24

Trafiknämnden

Ärende
TN 2018-0463

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar under sommarlovet

Ärendebeskrivning

Regering och riksdag har beslutat att ett statligt stöd på 350 miljoner kronor per år införs 2018–2020 för att ge bidrag till finansiering av avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar under sommarlovet. Målgruppen är skolungdomar som respektive vårtermin lämnar antingen årskurserna 6–9 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan eller år 1 och 2 i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. För Stockholms län berörs ca 157 000 personer.

När regeringen beslutar att fastställa förslaget till förordning väntar stora utmaningar för trafikförvaltningen med att kunna verkställa förordningen i tid till sommarlovet.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt nedanstående underlag.

- Föreslagen Förordning om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar
- PM till förslag till stödordning för om avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar (N2018/00192/SUBT)
- Sveriges kommuner och Landstings yttrande om Stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar (2018-02-19 - 18/0250)
- Trafikförvaltingens yttrande om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar, 2018-03-20 (TN2018-0463)
- Brev till infrastrukturministern Tomas Enroth från trafiknämndens ordförande Kristoffer Tamsons (2018-04-11)
- Information från näringsdepartement om beredningen av satsningen på avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar

Strategisk utveckling
Affärsutveckling

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-04-24

Ärende
TN 2018-0463

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Förslag till beslut

Trafiknämnden föreslås besluta att föreslå landstingsstyrelsen besluta att föreslå landstingsfullmäktige besluta

att ge trafiknämnden i uppdrag att påbörja förberedelser för administration och distribution i enlighet med vad som framgår av detta tjänsteutlåtande.

att införa avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar enligt föreslagen förordning.

Förslag och motivering

Sammanfattning

Trafikförvaltningen i Stockholms läns landsting ställer sig positiva till regeringens initiativ om stöd för att främja avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar i vissa åldrar under sommarlovet. Trafikförvaltningen Stockholms läns landsting ser samtidigt utmaningar med den praktiska hanteringen av de avgiftsfria biljetterna.

Det är respektive kommun som har kännedom om vilka elever som är berättigade till förmånen och överlämna den informationen till trafikförvaltningen. Trafikförvaltningen ansvarar sedan för utskick av biljett och vilket regelverk som gäller för resandet.

Det är inte okomplicerat att distribuera biljetter till alla ungdomar, när dessa är identifierade, med kort varsel. Nya rutiner behöver etableras kring distribution liksom omfattande förväntad kundtjänsthantering.

Bakgrund

Regering och riksdag har beslutat att ett statligt stöd på 350 miljoner kronor per år införs 2018–2020 för att ge bidrag till finansiering av avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar under sommarlovet. Målgruppen är skolungdomar som respektive vårtermin lämnar antingen årskurserna 6–9 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan eller år 1 och 2 i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan.

Förordningen som bland annat anger förutsättningarna för vem som får söka bidrag och bidragets storlek bereds nu slutligt inom Regeringskansliet efter det att ett förslag till förordning under vintern remitterats. Regeringen kommer

inom kort att fatta ett slutligt beslut om förordningens utformning. Om regeringen, enligt uppgift, väntar med att besluta om sådan förordning till tidigast den 26 april och att det därefter väntas ta ytterligare fyra veckor innan förordningen träder i kraft innebär det att den tid som återstår för administration och distribution ytterst begränsad.

Vissa grundläggande förutsättningar kan redan nu klarläggas.

- Bidraget ska skapa förutsättningar för att erbjuda alla skolungdomar i den ovan nämnda åldersgruppen och ska även innefatta elever i specialskolan som lämnar årskurs 10.
- Regeringen överlåter till de regionala kollektivtrafikmyndigheterna att i samråd med övriga berörda parter i länet avgöra, i tid och omfattning, vad som i respektive län ska utgöra avgiftsfri kollektivtrafik.
- Det finns inget som hindrar regionala kollektivtrafikmyndigheterna att erbjuda målgruppen lösningar som inom ramen för bidragets avgränsningar skapar förutsättningar för exempelvis ungdomar med färdtjänsttillstånd att resa avgiftsfritt med kollektivtrafik. Det kan till exempel gälla att utnyttja kollektivtrafik bl.a. genom att medföljande (ledsagare) också får resa avgiftsfritt.
- Bidraget får sökas av regionala kollektivtrafikmyndigheter.
- En ansökan ska skickas till Trafikverket som prövar ansökan och betalar ut bidraget.
- Trafikverket kommer att lämna information om vilka uppgifter som behöver lämnas för att ansökan ska kunna prövas.
- Trafikverket kommer att ges i uppdrag att följa upp och analysera satsningen för 2018. Utifrån Trafikverkets analys kan därefter vid behov justeringar av förordningen att göras.

Av den totala satsningen på 350 mnkr kommer Trafikverket disponera 2 mnkr för administration och uppföljning. Resterande 348 mnkr fördelas enligt nedan beräknat på antal personer som är berättigade till en avgiftsfri sommarlovsbiljett.

Län	Procent	Kronor
Blekinge län	1,6%	5 568 000
Dalarnas län	2,9%	10 092 000
Gotlands län	0,5%	1 740 000
Gävleborgs län	2,9%	10 092 000
Hallands län	3,4%	11 832 000

Jämtlands län	1,3%	4 524 000
Jönköpings län	3,8%	13 224 000
Kalmar län	2,4%	8 352 000
Kronobergs län	2,1%	7 308 000
Norrbottens län	2,4%	8 352 000
Skåne län	13,0%	45 240 000
Stockholms län	22,6%	78 648 000
Södermanlands län	3,0%	10 440 000
Uppsala län	3,6%	12 528 000
Värmlands län	2,7%	9 396 000
Västerbottens län	2,6%	9 048 000
Västernorrlands län	2,5%	8 700 000
Västmanlands län	2,7%	9 396 000
Västra Götalands län	16,5%	57 420 000
Örebro län	3,0%	10 440 000
Östergötlands län	4,5%	15 660 000

Överväganden och motivering

Trafikförvaltningen i Stockholms läns landsting ställer sig positiva till regeringens initiativ om stöd för att främja avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar i vissa åldrar under sommarlovet. Trafikförvaltningen har yttrat sig om den remiss som näringsdepartementet skickat ut. I yttrandet har trafikförvaltningen bland annat påtalat risker givet den korta tiden för ett genomförande, efter beslut, för ett lyckosamt genomförande samt föreslagit att ansvar för administration av biljetter som att ansökan om bidrag ges länets kommuner.

Ekonomiska konsekvenser

All kollektivtrafik i Stockholms län är därtill upphandlad med olika avtalsmodeller, där en del avtal baseras på incitament att antalet resenärer ska öka. Ett beslut i enlighet med föreslagen förordning kan därför komma att innebära en ökad ersättning från trafikförvaltningen till trafikutövaren, och kan därmed ge nya förutsättningar för det avtalade samarbetet. Vid ett stort ökat resande kan också befintliga turer behöva förstärkas, något som också kan innebära en ökad kostnad. Även nya resandemönster och beteenden kan behöva hanteras. Det är svårt att räkna på den totala kostnaden av införandet.

Det är inte heller okomplicerat att få ut biljetter till alla ungdomar, när dessa är identifierade, med kort varsel. Nya rutiner behöver etableras kring distribution liksom omfattande förväntad kundtjänsthantering med okända eventuella kostnadsökningar.

Under perioden maj-juli 2017 sålde trafikförvaltningen ca 32 800 stycken *Fritidsbiljett-90 dagar* och ca 9 200 *Fritidsbiljett-120 dagar* till ett totalt värde av ca 28 miljoner kronor. Fritidsbiljetten är den biljett som bedöms mest lika en avgiftsfri sommarlovsbiljett.

Fritidsbiljetten gäller måndag-fredag mellan klockan 16:00 och 04:30. Lördagar, söndagar, helgdagar och under skollov gäller biljetten dygnet runt. Under sommaren gäller biljetten dygnet runt från den 1 juni till 31 augusti.

I enlighet med de beräkningar som gjorts av näringsdepartementet i samband med förslag om förordning indikeras det att trafikförvaltningen kan erhålla bidrag om ca 77-78 miljoner kronor förutsatt att avgiftsfri sommarlovsbiljett distribueras till estimerat antal, ca 157 000 personer. Biljetten kommer att kallas *Ungdomsbiljett 2018*.

Nedan återfinns en mycket grov uppskattning av ökade intäkter och ökade kostnader för trafikförvaltningen vid ett genomförande av föreslaget beslut.

Post	Mnkr.	Förklaring
Beräknad ersättning från staten	+78,6	500 kr x 157 000 elever
Intäktsbortfall	-28,0	Uteblivna intäkter från fritidsbiljett
Ökade incitamentskostnader	-2,0	Enligt avtal med trafikutövare
Estimerade produktionskostnader	-5,0	Administration och distribution
Netto	**+45,6**	

Riskbedömning
Den främsta risken med ett genomförande av avgiftsfria sommarlovsbiljetter är den att hinna genomföra detta i tid och på ett för alla inblandade smidigt sätt. Detta givet den korta förberedelsetid som föreligger och att någon fastställd förordningstext ännu inte kommit SL eller trafikförvaltningen till del.

Trafikförvaltningen menar att det finns praktiska utmaningar när det gäller verkställandet. Det är av stort vikt för trafikförvaltningen att ett genomförande blir lyckat och tas emot väl av allmänheten. Utmaningarna rör till exempel budgetprocessen, förutsättningar för trafikering, avtalsförhållanden med operatörer, administrationen och distributionen av biljetter.

Givet den korta tiden mellan fastställande av förordning och ett praktisk genomförande är risken överhängande att trafikförvaltningen eller länets kommuner inte, i tid, kommer klara av att administrera och distribuera avgiftsfria sommarlovsbiljetter till de individer som skulle vara berättigade enligt föreslagen förordning.

Konsekvenser för miljön
Några särskilda miljökonsekvenser är inte förknippade med ett genomförande av avgiftsfria sommarlovsbiljetter. Den distribution av kort som är nödvändig, vid beslut om att införa avgiftsfria sommarlovsbiljetter, kommer att ske på det sätt som har lägst miljöbelastning om så är möjligt givet den tid som finns till förfogande för administration och distribution.

Ungdomar som får möjlighet att resa med bussar och tåg i stället för att antingen bli skjutsade med bil till aktiviteter eller sommarjobb under sommarlovet, eller avstå från att vara med är positivt. Det ger ungdomarna större frihet samtidigt som resorna görs mera klimatsmart.

Sociala konsekvenser
Ett beslut om införande av avgiftsfria sommarlovsbiljetter i Stockholms län bedöms ha goda sociala konsekvenser. Avgiftsfria sommarlovsbiljetter till

utvalda grupper förväntas medföra en ökad rörlighet för ungdomar i länet utan särskild kostnad, något som kan antas minska utanförskap, särskilt för personer och familjer med ansträngd ekonomi.

Caroline Ottosson
Förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Trafikdirektör

Svensk författningssamling

SFS
Utkom från trycket

Förordning om stöd för att främja fri kollektivtrafik för ungdomar;

utfärdad Klicka här för att ange datum..

Regeringen föreskriver följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om rätt för den myndighet som ansvarar för den regionala kollektivtrafiken i varje län att, i mån av tillgång på medel, få bidrag för att skapa förutsättningar för att erbjuda skolungdomar att resa avgiftsfritt med linjeförd kollektivtrafik under sommarlovet. Erbjudandet ska rikta sig till alla skolungdomar som är folkbokförda i länets kommuner och som respektive vårtermin lämnar antingen årskurserna 6–9 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan eller år 1 och 2 i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. För elever i specialskolan ska erbjudandet även rikta sig till de elever som lämnar årskurs 10.

I denna förordning avses med *kollektivtrafik* detsamma som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70.

2 § Denna förordning är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

3 § Bidrag lämnas till den regionala kollektivtrafikmyndigheten.

4 § Bidraget ska fördelas till regionala kollektivtrafikmyndigheter som ansöker om bidrag efter ett fördelningstal som bestäms av regeringen för varje regional kollektivtrafikmyndighet. Fördelningstalet utgår från antalet skolungdomar per län, enligt 1 §.

Fördelningstalet ska bestämmas innan ansökningstiden enligt 6 § går ut.

Ansökan och beslut

5 § Trafikverket prövar frågor om bidrag enligt denna förordning.

6 § En ansökan om bidrag ska ha kommit in till Trafikverket senast den xx innevarande år.

7 § När ansökningstiden enligt 6 § har gått ut ska Trafikverket pröva samtliga inkomna ansökningar.

Trafikverket betalar ut bidraget.

8 § Den som ansöker om bidrag ska på begäran av Trafikverket inom den tid som verket bestämmer lämna de uppgifter som behövs för prövningen. Om sökanden inte följer en sådan begäran, får ansökan prövas i befintligt skick.

Återbetalning och återkrav

9 § Den som har fått bidrag är återbetalningsskyldig om bidraget har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren skäligen borde ha insett detta.

På bidrag som krävs tillbaka ska ränta betalas från och med den dag som infaller en månad efter det att beslut om återkrav har fattats och efter en räntesats som vid varje tidpunkt överstiger statens utlåningsränta med två procentenheter.

Om någon är återbetalningsskyldig ska Trafikverket besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget jämte ränta. Om det finns särskilda skäl, får Trafikverket besluta att sätta ned räntekravet helt eller delvis.

Uppföljning

10 § Trafikverket ska följa upp hur bidraget har använts och årligen redovisa resultatet av uppföljningen till regeringen. Den som har tagit emot bidraget är skyldig att medverka i den uppföljning och utvärdering av verksamheten som bestäms av Trafikverket och ska lämna de uppgifter som Trafikverket begär.

Bemyndigande

11 § Trafikverket får meddela föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

Överklagande

12 § Beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

---

1. Denna förordning träder i kraft den xx 2018.
2. Bidrag enligt förordningen lämnas dock för tid från och med den xx juni 2018.

På regeringens vägnar

UNDERSKRIFT1

Underskrift2
(Näringsdepartementet)

Regeringskansliet

Promemoria

2018-01-15
N2018/00192/SUBT

PM till förslag till stödordning för om avgiftsfri kollektivtrafik för ungdomar

Innehåll

Inledning 2

Förslag till förordning 2

Inledande bestämmelser 2

Kommentar 3

Ansökan och beslut 4

Kommentar 5

Återbetalning och återkrav 5

Kommentar 5

Uppföljning 5

Kommentar 5

Bemyndigande 6

Kommentar 6

Överklagande 6

Kommentar 6

Inledning

Riksdagen har den 12 december (prop. 2017/18:1 utg.omr. 22, bet. 2017/18:TU1, rskr. 2017/18:104) fattat beslut i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1). Regeringen föreslår i BP-18 om att ett statligt stöd på 350 miljoner kronor per år införs 2018–2020 för att finansiera avgiftsfri kollektivtrafik för skolungdomar under sommarlovet. Målgruppen är de skolungdomar som respektive vårtermin lämnar antingen årskurserna 6–9 i grundskolan eller år 1 och 2 i gymnasieskolan. I denna promemoria ges kompletterande information om innehållet i förslaget.

Förslag till förordning

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om rätt för den myndighet som ansvarar för den regionala kollektivtrafiken i varje län att, i mån av tillgång på medel, få bidrag för att skapa förutsättningar för att erbjuda skolungdomar att resa avgiftsfritt med linjeförd kollektivtrafik under sommarlovet. Erbjudandet ska rikta sig till alla skolungdomar som är folkbokförda i länets kommuner och som respektive vårtermin lämnar antingen årskurserna 6–9 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan eller år 1 och 2 i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. För elever i specialskolan ska erbjudandet även rikta sig till elever som lämnar årskurs 10.

I denna förordning avses med kollektivtrafik detsamma som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70.

2 § Denna förordning är meddelad med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

3 § Bidrag lämnas till den regionala kollektivtrafikmyndigheten.

4 § Bidraget ska fördelas till regionala kollektivtrafikmyndigheter som ansöker om bidrag efter ett fördelningstal som bestäms av regeringen för varje regional kollektivtrafikmyndighet. Fördelningstalet utgår från antalet skolungdomar per län enligt 1 §.

Fördelningstalet ska bestämmas innan ansökningstiden enligt 6 § går ut.

Kommentar

Vem får söka och hur avgränsas kollektivtrafik?
Den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) i varje län får söka bidraget.

Syftet med bidraget ska vara att RKM i den ordinarie linjeförda kollektivtrafiken ska erbjuda avgiftsfri kollektivtrafik under sommarlovet. Det finns således inte krav på att RKM ska utöka redan fastställd och upphandlad kollektivtrafik.

Staten kan ge ett bidrag till finansieringen av en avgiftsfri kollektivtrafik för den utpekade målgruppen.

Regeringen överlåter till de regionala kollektivtrafikmyndigheterna att i samråd med övriga berörda parter i länet avgöra, i tid och omfattning, vad som i respektive län ska utgöra avgiftsfri kollektivtrafik. Det finns inget som hindrar RKM att erbjuda målgruppen lösningar som inom ramen för bidragets avgränsningar skapar förutsättningar för exempelvis ungdomar med färdtjänsttillstånd att resa avgiftsfritt med kollektivtrafik. Det kan gälla att utnyttja kollektivtrafik bl.a. genom att medföljande (ledsagare) också får resa avgiftsfritt.

Olika skolformer
I budgetpropositionen för 2018 nämns endast skolformerna grundskola och gymnasieskola. Alla skolformer förutsätts omfattas av reformen: grundskola, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan samt år 1 och 2 i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan. Däremot ska bidraget inte omfatta särskole- eller specialskolelevers behov av andra transporter än linjeförd kollektivtrafik.

Fördelningsnyckel
Fördelningsnyckeln utgår från det totala antal ungdomar per län i den utpekade ålderskategorin. Den fördelning som framgår nedan grundas på uppgifter Regeringskansliet inhämtat från Skolverket med elevstatistik för läsåret 2016/17. Regeringskansliet kommer att slutligt beräkna fördelningen utifrån statistik för läsåret 2017/18 från den 15 oktober 2017. Denna statistik kommer att bearbetas av Skolverket och publiceras senast den 22 mars 2018.

Regeringen kommer därefter i en särskild förordning fastställa den slutliga fördelningen. Det totala bidragsbeloppet minskas med 2 mnkr som avsätts för Trafikverkets administration och uppföljning.

Fördelning av bidrag utifrån statistik inhämtad från Skolverket för läsåret 2016/17.	Tot antal personer [695 251]	Procent av totalt	Indikation på preliminärt bidrag [348 mnkr]
Blekinge län	11 195	1,61%	5,60
Dalarnas län	20 625	2,97%	10,32
Gotlands län	3 652	0,53%	1,83
Gävleborgs län	20 338	2,93%	10,18
Hallands län	23 235	3,34%	11,63
Jämtlands län	9 039	1,30%	4,52
Jönköpings län	26 190	3,77%	13,11
Kalmar län	17 055	2,45%	8,54
Kronobergs län	14 419	2,07%	7,22
Norrbottens län	17 010	2,45%	8,51
Skåne län	89 930	12,93%	45,01
Stockholms län	154 796	22,26%	77,48
Södermanlands län	20 933	3,01%	10,48
Uppsala län	24 968	3,59%	12,50
Värmlands län	19 051	2,74%	9,54
Västerbottens län	18 067	2,60%	9,04
Västernorrlands län	17 757	2,55%	8,89
Västmanlands län	19 075	2,74%	9,55
Västra Götalands län	115 457	16,61%	57,79
Örebro län	21 302	3,06%	10,66
Östergötlands län	31 157	4,48%	15,60

Ansökan och beslut

5 § En ansökan om bidrag ges in till och prövas av Trafikverket.

6 § En ansökan om bidrag ska ha kommit in till Trafikverket senast den xx.

7 § När ansökningstiden enligt 6 § har gått ut ska Trafikverket pröva samtliga inkomna ansökningar. Trafikverket betalar ut bidraget.

8 § Den som ansöker om bidrag ska på begäran av Trafikverket inom den tid som verket bestämmer lämna de uppgifter som behövs för prövningen. Om sökanden inte följer en sådan begäran, får ansökan prövas i befintligt skick.

Kommentar

För 2018 kan datum i 6 § fastställas först efter remittering och när vi vet när beslut om förordning kan tas. För 2019 får en förordningsändring göras som blir mer allmän.

Återbetalning och återkrav

9 § Den som har fått bidrag är återbetalningsskyldig om ersättningen har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren skäligen borde ha insett detta.

På bidrag som krävs tillbaka ska ränta betalas från och med den dag som infaller en månad efter det att beslut om återkrav har fattats och efter en räntesats som vid varje tidpunkt överstiger statens utlåningsränta med två procentenheter.

Om någon är återbetalningsskyldig ska Trafikverket besluta att helt eller delvis kräva tillbaka bidraget jämte ränta. Om det finns särskilda skäl, får Trafikverket besluta att sätta ned räntekravet helt eller delvis.

Kommentar

Ingen kommentar.

Uppföljning

10 § Trafikverket ska följa upp hur bidraget har använts och årligen redovisa resultatet av uppföljningen till regeringen. Den som har tagit emot bidraget är skyldig att medverka i den uppföljning och utvärdering av verksamheten som bestäms av Trafikverket och ska lämna de uppgifter som Trafikverket begär.

Kommentar

Regeringen avser att i ett särskilt uppdrag till Trafikverket ge närmare direktiv om uppföljning och analys.

Bemyndigande

11 § Trafikverket får meddela föreskrifter om verkställigheten av denna förordning.

Kommentar

Ingen kommentar

Överklagande

12 § Beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

---

1. Denna förordning träder i kraft den xx 2018.

2. Bidrag enligt förordningen lämnas dock för tid från och med den xx juni 2018.

Kommentar

Ingen kommentar